

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	เครือข่ายประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพในชุมชน : กรณีศึกษา กิ่งอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน	
ผู้เขียน	นายเจษฎากร โนอินทร์	
ปริญญา	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การส่งเสริมสุขภาพ)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์โสภณ อรุณรัตน์	ประธานกรรมการ
	อาจารย์สามารถ ศรีจ้านงค์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขในการสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่มองค์กร และการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายประชาสังคมและบทบาทของการเป็นเครือข่ายประชาสังคมกับการพัฒนาสุขภาพในชุมชน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญ เก็บข้อมูลโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน รวมทั้งการศึกษาจากเอกสาร วิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปผลการวิจัยดังนี้

ปัจจัยเงื่อนไขในการสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของประชาชนเป็นกลุ่มองค์กร ได้แก่ ปัจจัยภายในชุมชน คือ จิตสำนึกของบุคคล ความเป็นเครือญาติ จิตสำนึกทางการเมือง สภาพปัญหาทางสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การสนับสนุนเชิงนโยบายจากองค์กรหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ และกระแสของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาสังคม

ปัจจัยเงื่อนไขการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายประชาสังคม ได้แก่ การมีจิตสำนึกร่วมกัน ความสัมพันธ์ที่มีหลากหลาย ประเด็นสนใจร่วม และการติดต่อสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นกระบวนการขับเคลื่อนทางสังคมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยการสนับสนุนด้านงบประมาณ สิ่งของ และความรู้ในการบริหารจัดการองค์กร

บทบาทของเครือข่ายประชาสังคมในการพัฒนาสุขภาพในชุมชน ได้แก่ การตอบสนองต่อนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ โดยการนำนโยบายมาสร้างเป็นมาตรการขององค์กรและเครือข่าย เช่น การส่งเสริมการออกกำลังกาย การจัดสวัสดิการเพื่อชุมชน และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ในการหนุนเนื่องนโยบายสุขภาพด้านการป้องกันและควบคุม คือ การออกกำลังกาย การสร้างกฎระเบียบ ข้อตกลงร่วมกัน และด้านการประชาสัมพันธ์รณรงค์ เครือข่ายมีส่วนในการ

สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพทั้งทางด้านกายภาพ ชีวภาพ และสังคม เช่น การอนุรักษ์ป่า การปลูกผักปลอดสารหรือลดการใช้สารเคมี การลดการใช้พลังงาน การสร้างกิจกรรมที่ส่งเสริมความเอื้ออาทร และการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ในส่วนที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างปฏิบัติการชุมชนให้เข้มแข็ง ได้แก่ กิจกรรมการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการศึกษา ในการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลนั้น เครื่องช่วยพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกลุ่มองค์กรด้านการเรียนรู้ทั้งเกี่ยวกับสุขภาพโดยตรงและทักษะอื่นที่จะนำไปสู่การมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพทั้งของบุคคลและชุมชน ประการสุดท้ายในการปรับเปลี่ยนระบบบริการด้านสุขภาพ เครื่องช่วยได้เรียกร้องหน่วยงานรัฐให้ปรับบริการจากการรักษาเป็นการป้องกัน รวมทั้งการเสนอให้สนับสนุนการแพทย์ทางเลือก เช่น การใช้ยาสมุนไพร การรักษาแบบดั้งเดิม เป็นต้น

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a detailed illustration of an elephant standing and facing left. The elephant is surrounded by a decorative border. Below the elephant, the text "CHIANG MAI UNIVERSITY 1964" is written in a circular path. On either side of the elephant, there are stylized floral or sun-like symbols.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Civil Network and Health Development in Community : A Case Study of Phu Phiang Minor District, Nan Province		
Author	Mr. Jetsadakorn No-in		
Degree	Master of Education (Health Promotion)		
Thesis Advisory Committee	Asst. Prof. Sapon	Arunrutana	Chairperson
	Lect. Samart	Srijumnong	Member

ABSTRACT

This research was to study the factors facilitating the gathering of the people into group or organization and its connection with others to form civil network to contribute to the health development of the communities.

This research employed qualitative method in which the researcher was a principal tool. Many techniques were used for collecting data including participant observation and non-participant observation, interview, opinion exchange forum, the researcher's participation in the community activities as well as consulting the documentary sources such as academic papers and related researches. The study reveals that:

The factors contributing to the people's organization were the factors within the community such as personal awareness, kinship relationship, political consciousness, and health, economic, social, and environment problems. External factors included policy supports from various agencies both in the area and otherwise, as well as the environmental conservationist and social development movements.

The factors leading to the civil networking included the mutual consciousness, various forms of social relationship, common interests, and shared learning communication. All these factors drove the society along the direction to community strength the supports in the areas of budget, materials, and managerial knowledge.

The roles of this civil network in developing health of the people in the community are as follows:

Regarding the building of healthy public policy, the network had responded to the public policy for health by putting it into measures adopted by member organizations such as saving, setting up the community's welfare, and taking care of natural and environmental resources. In supporting the policies emphasizing the prevention and control, the network had advocated physical exercises, creating communal law and regulation, and doing public relations. The health policy on control and prevention included the setting up of regulation, agreements, and the campaign and public relations.

The creating of health-supporting environment included physical and biological environments to prevent health problems, solving the problems, and conserving the environment. The social environment involved welfare provision, organizing activities which supported caring for one another, conserving cultural values.

The strengthening of the community action included activities to promote development and solution of the problems in economic, social, environmental, and educational aspects.

Personal skill development included the capacity development for the members of the groups or organizations emphasizing learning and managerial skills under the supports of the government's agencies, private sector, and community itself.

The health service reorientation included modification of the roles of the individuals so that they had desirable health behaviors and grouped together for health development as well as the modification of health services provided by the government agencies to outreach the community.